



Keleivis, Karaliāucziņa
tas Martiņš šķaidams, kof-
tos, ant bile koflo Pūsto
apfeliotas, su Pūstpinin-
geis ant Bertainio Meid
4 Egr. 9 Pf.

Keleivis

Jey kursai dā Keleivis
Kunigi Kuršacziņi
rašiti norēti, tay jo
Gromata jē rās Karaliāucziņa
Lōbenichtsches Do-
spital N 1.

Karaliāucziņa Broliams Lietuwininkams Zinēs parnešgs.

N 14.

Karaliāucziņa. 8. Aprīlis

1862.

5. Nedēļdienēje po Uzgavēniā, arba Verbū Nedēļej.

Evangēlija: Matt. 21, 1—9.

Gromata: Pil. 2, 5—11.

Birmasīs Susigriešijimas. Aštrusīs Sudas.

„Jey tu, Pone Dieve, Griekus nori prirokoti,
Pone Dieve, kas issilokys!“ Ps. 130, 3. Pradžā ano
pirmutiniojo Sudo ant Zemēs, po Susigriešijimo lai-
kytojo, anday jau apmāstēm. Prieš Zalti, kaip Pagun-
dimo Rykā, per kuri Prapultis i Swietā parējo, istare
Wiespats sawo pirmaji Prasudijimo žodi jē pratekdams
tarp wisū Gynoliū ant Zemēs ir jam liepdams ant
sawo Pilwo slinki bey Zeme kimsi kol šē Zeme stowēs.
Ale Wiespats kalba ant Zalcziō nuzwelgdams dar to-
liaus taipo:

Peršm. 15. „Ir aš Neprietelyste darysu tarp
tawēs ir tarp Moterisklēs, ir tarp tawo Waisiaus bey
jōs Waisiaus. Tas taw Galwā sumis ir tu jo Kulnīs
igelsi.“

Tai didis brangus žodis pitas Wiespatis Sudo
žodis, pilnas šķaidingo Kersto priēš Šwadziotoji ir
pilnas susimilancziōs Malonēs priēš bēdnāsius Šwa-
dziotāsius. Tas žodis yra kaip koks Diegās, iš kurio
Medis Diemo Karalystēs uzaugēs, o ir dar auga, tas
kaip kolia Wersmē iš kuridēs Malonēs Palinkšminojimo
ir Pagalbōs Gromē teka ant žmoniū Gimines jū Griekū
Warge, arba kaip koks Apreiškimas, wisus Nusidawimus
Diemo Karalystēs ant Swieto pirma apskāsis, kurio
šļowniausi šķipildimā mes šime Gawēniū Gzēse, ypa-
czyen šioj prišartinancziōj didziōje Nedēļej su tykaje Pē-
ncezia bey Welykū Szwentēje šwenziam. Jau dabar
Wiespats sawo Prasudijime ne kalba priēš regimaji
prastaji Zalti, bet priēš žmoniū Akims neregimaji,
priēš didiji Smaķā, senaji Zalti, kurs wadinams Wel-
nias ir Szētonas šwadziōjgāsis wisā Swietā. Apr.
Jon. 12, 9. Tam Wiespats žada pirmajusey Neprie-
lyste statyti tarp jo bey Moterisklēs, tarp jo Waisiaus
bey Moterisklēs Waisiaus, kurs jam galausey Galwā
sumisēs. Dgi šē pirmajusey Klausiant: kas ben yra
šitas Zalcziō Waisius? tay mes atšakom: Tai wisa

Welnio Karalyste, tai wisos piktosios, necystosios Dwa-
sēs peliškojo Bedugnio, tai wisi Pagundimai, wisi
welniski Seidulei bey Darbai; tai galausey wisi Welno
Waiķai, wisi Griekū Berginei, Melagei, Gyrpelnei,
Swietmyli, Nemielasirdingieji, Godingieji, Kerštingieji,
Narsingieji, Nemiēzlibieji, Pong Jēzu nemylintieji,
jē n'apfencziantieji ir kas jiemš lygus, kaip Wiespats pat-
sai žodams šako: „Jus este iš Tēwo Welnio ir pagal
Pagaidimā sawo Tēwo norie daryt. Tasai Kazbat-
nints iš Pradžōs. — Tas Melagis ir tū Tēwas.“
Jono 8, 41. Arba kaip Kristaus Apastals liudija:
„Griekā dargāsis iš Welnio yra. Iš Diemo gimēsš
ne daro Griekā. Tame issirodo, kurie Diemo Waiķai
ir kurie Welnio Waiķai yra: Neteisey dargāsis n'iera iš
Diemo (tangi iš Welnio) ir kurs ne myl sawo Broli.“
1 Jon. 3, 8—10. Tangi dabar matom: wisi Melabieji
ir wisos Melabystēs yra Zalcziō Waisius.

Prieš šitā bauguji ir prapūlingaji Zalcziō Waisiu
žada Wiespats Moterisklēs Waisiu, ir šako, kad busenti
tarp šitū abiejū Waisiū šķaudi Neprietelyste ir Kowa,
kurioj Moterisklēs Waisius galausey senamjam Zalcziui
Galwā sumindams Pergalešimā apturesēs, norint tasai
jam Kulnīs igelsēs. Ale argi cze dar reiktu klausie:
Kasgi ben tas jau Swieto Pradžioj tūjau po pirmojo
Susigriešijimo pažadētāsis Moterisklēs Waisius esās?
Tai yra tas, apie kuri šwents Powils su Dzļaugšmu
liudij tarydam: „Koip Gzēlas issipilde, sunte Diemas
sawo Sunu, gimusi iš Moterisklēs ir padūtā po Žokanu.“
Gal. 4, 4. Tai yra amžinasis Diemo Sunus, kurs
podraug sawē mielay wadinasi ir žmogaus Sunumi.
Tai tas dymnasis žodis, kurs patš Diemas budams
iš Amžiu prie Diemo buwo ir potam iš Marijōs cze-
šids ir n'apibjaurintōs Mergōs gimdams pastojo Kunu
ir gymeno tarp musū, czionay didziōje Prastybēje warg-
damš, o tacziau iškreikšdamš sawo Garbę, Garbę kaip
wiengimusio Sunaus iš Tēwo pilnā Malonēs; ir Die-
šds. Jono 1 Perš. Tai musū mylimasis Wiespats
ir šķgančtojis Ponas Jēzus Kristus, aukštay pašlowints
ant Amžiu Amžiu. Tas yra ten pažadētāsis Moterisklēs
Waisius, ale pagal jē ir wisa jo Karalyste su wisa
Diesa ir Teisybe bey šķganimu, podraug su wisaš tais,
kuriemš jis Maci dawēs, Diemo Waiķais pastoti, pra-
pulditaji Diemo Abroža wēl atgauti ir tame iškantais
pastoti ir buti.

Dgi kaip šiczion pirmane Sude žadēta, taip ir yra

nusidamę, taip dar ir dabar nusidūd, o ir nusidūs toliaus iki Swieto Pabaigds. Tarp hitū abiejū Karalysziū tarp Karalystės Tamsybės bey Karalystės Szwie- sybės yra Neprietelyste buvusi nū pat anōs pirmosids, ir pasilikis iki pastutiniosids Sudo Dienōs iki kol ana Bjaurybės Karalyste bus abelnoy pergalėta. Szitą Kową Wiespats pradėjo jau pirmiems žmonėms sawo diemiskus Liudimus bey Žadėjimus i Szirdi idė- dams, tų Kową jis toliaus wede žmonėms sawo Pra- rakus susdams, saw Abraomą bey jo Sziką ant ypatisko Auginimo sawo Karalystės iš wisū Swieto Giminiū issiskirdams; hitą Kową jis ypaczey patš kowojo Get- sėmanės Darže nusismutidams ir nusisielwartaudams iki i Smerti, Dulksa rangydamasi kaip Kirmėlėle ir su Smercziu imdamasi iki jis Prakitą pralėjo, kaip Kraujo Pabus. Toj Kowoj jis ypaczey su pekliškūju Žalcziū emėsi ir jam ant Galwōs myne bey jam Kaukolę trėškė, kaip jis ant Kryžiaus kabėdamas sawo Szirdiės Kraują pralėjo, ale czion jis ir labjausey gamo pajusti, kaip jo baisingasis Neprietelis jam i Kulnis gėle, beje jam paczę Szirdi krinto, jog jis sawo Maldas ir Dusauji- mus su didziū Szauksmu ir Ašaromis apierawoti turėjo, Ebr. 5, 7. ir iš Gilybės sawo Mukū susūko: „Manš Dieme! Manš Dieme! kodėl manę prastojei!“

Rods skaudžiausioji Mukū Kowa musū Atpirktojo buvo isflowota, kaip jis tardams „Ullikta“ ant Kry- žiaus sawo Dwase isleido. Ale tacziau tūmi, o ir Pono Jezaus Priskelimu Karas tarp hitū abiejū Karalysziū dar toli ne buvo ant Galo. Tamsybės Kunigaikšiu Kaukole beje itreškta, jo Macis ižeista, ale dar ne abel- nay ispusita. Dar Welnias iki šio Gzėso prieš tus sauczia, kurie jam ne nor su Seru plūžiti ir eit aplinkuy kaip Liutas rėliasis jėškodams, kuri jis prarytu, Szwie- sybės Wailkus wiliodams, prigaudams, gandidams. Ale tacziau jo macnūs Pergalėtojis stow prieš jį su sawo Žodziū, Jokromentais ir Dwase, o todel tu, Dufel, ne tarnauk hitam Nwidonui, su didziūju Pulku jo Kara- lyste priklaudydama. Ištieff sawo Ranką Jezauspi, tas tamę iš tōs Wergystės isgelbės ir pristos tamę Kowoje iki kol tu toje wiernay iki Galo isstrowojusi Pergalėjimo Wainiką apturėsi. Amen.

Atsiliepinimas.

Pirm Trumpo man yra wėl Gromatos iš Lietu- ods atėjusios, manę mokindamos, kaip man reikiant nusū Keleimi itaisyti. Wiens Brolis nor, kad aš šio, itis kad aš to, o tretysis, kad aš dar ko kito i Ke- leimi istatycziau, arba kad aš šio bey to n'istatycziau. Ale aš wisiems itikti norėdams cze dabar n'imanau ney tų weikti, ypaczey kad Weilijimai hitū Prieteliū su kito hitu ne sutar, bet atpencz prieš kito hitą priestarauj. Szitas Nesutarimas yra dabar ypaczey ir dėl Kalendrū Dalykū pasidareš. Iš sawės aš hitą Istatimą ne pra- maniau, bet Prietelei manę yra to dėley paprasę. Ale

kiti wėl pykinas dėl hito Istatimo, ne norėdami, kad tie i Keleimi pareitu. Wiens sako, kad daug ne turi Kalen- drū ir kad jie todel meiliją reikalingiausius Kalendrū Daiktus Keleiwjo Laiskuse rasti, ale kiti wėl sako: juš Kalendras kožnas turis, o ir Wargingiausis, kogi tay be reikiant iš tujū ką i Keleimi istatyti? Wiens go- dzias priegtam, kad aš per menkay Diemo Žodzio par- funcziąs, kiti wėl, kad per daug. Ale ypaczey randas daug tokiū, kurie su Istatimu Kupczū Upsakimū niera pakajingi, ir norėtu, kad tū i Keleimi powisam Nieko ne pareitu. Pawelikit man, Prietelei, šiczion ant to se- kantiji trumpą Atsiliepiną dūti.

1. Kas ant Diemo Žodzio pareitis, tay wos butu galina lyg su koku Sprendziū arba Pėdōs Mocziūmi kas Syki numatoti, kiel to reikiant i Keleimi istatyti, kiel ne. Keleiwjo Skaitytojei žino, kad aš esmi pradjęs swarbjausius Dalykus iš Diemo Žodzio nū pat Wy- beliu Pradzids isguldyti. Bet tokiūse Isguldymuse ne ga- lima, wis tų pati lyg numeritą Ilgumą prilaikyti, kadangi wis kas Syki rodos tiel apie koki isguldytiną Dalyką rei- kiant kalbėti, kol tasai imanytinay esąs i Szwiešą statytas ir permanomas. Dgi jū tamfesnis bey swarbesnis koki Daiktas rodos, jū daugiaus reik apie tų kalbėti, o wē atpencz, jū swiesesnis, jū menkiaus. Bet tie Daiktai kurie šime Gzėse hitaipo i Keleimi ant Isguldimo par- eit, yra kožnam Reikšcionui žinoti reikalingi ir nar- dingi, ir nieku Budu noprosningi. Taygi priimkit š- tus Diemo Žodzio Isguldimus, Žums Keleiwjo parne- šamūsūs, meilingay ir ne waidikitės prieš tujū I- gumą arba Trumpumą. Aš tūsūs taip geray itai- sau, kaip tikt galiu ir imanau, ir tikt welicziau, kad Wiespats tūsūs ant Dusiū Skaitytojū apstingay žegnotu.

2. Kaip Kelintasis prieš Istatimą keliū Dalykū iš Kalendrū taip labay gal pasipriešiti, tai aš n'is- manau: Juš hitas Istatimas yra labay trumpš; jis pareit tikt wis kas Mėnesi wieng Kartą ic susiglandzias wis kas Syki powisam trumpay tikt i keles smulkes Riktas arba Gileš. Taygi kas patš Kalendras turėdamas Ista- timo tū Dalykū i Keleimi ne primalo, tay tų juš Nieks ne wercz toktai skaityti. Mes juš norim tūmi tiems nau- dingi pastoti, kurie Kalendrū ne tur, o Zomarkū, Pri- minimas gal rasi Kelintamjam ir Kalendras turincziam naudingas pastoti, kadangi Tulam wisūs Zomarkus Ka- lendrosą tankej perjėškoti grasu butu arba ir i Uzmiršing pareitu. Taygi tūmi galēs kožnas i Pakaju dūtis, o tai jū weikliaus, kadangi tie Kalendrū Dalykai, kaip sa- lyta, labay menkay Dalpōs atim.

3. Apie Istatimą wisoktū Upsakimū, ypaczey ku- rius Kupczei i Keleimi istatydin, aš jau esmi Syki kal- bėjęs, ale rodos, kad daug tai ar powisam ne skaitę, arba ar jau uzmiršę, kas cze sakyta buvo. Welitina butu, kad ar dar tris Karts tiel Keleiwjo Apsteliawimū rastus ne kaip iki šiol, arba jey ne, kad dar daug dau- giaus Kupczū Upsakimū i Keleimi pareitu, nesa tikt tada Nieko ne reiktu ant Kaptū Keleiwjo Išdrukawojimo primokėti. Kupczei sawo ilgūsūs Upsakimus i Keleimi

Acpi dabam tur jums dabar gelbēt, Keleimjo Kaktas smokēti, nēsa jie tur uz kožnā isdrukavotā Cilē wis no 2 Sgr. i Drulorijē atlikti. Jus salot: Kā Kucpezi je apskaidin, tai ne wistās Dieša, o kad žmones jiems wierij, tay jie prisigaudin. Ale juš tai jau seney žinoma, kad kožnās Kucpezius sawo Saworā isgīr, o todēl juš ir žinoma, kad pirkti eidams turi Atis atverti. Ale ir kelintasis tarp Lietuwiniņu jau yra Apsakimā i Keleimi istatybines, kad jis noris ar Laukā, ar Balti ar kitā pardūti, ir taipo kelintam ar Pardawėjui ar Pirkejui ger buwo, kad tas Apsakimas i Keleimi parējo. Argi todēl welitina butu, kad Nieks Nieko per Keleimi ne galētu žinoma daryti? O kad Wienojo Apsakimā ant Isdrukawojimo priimam, tay kieno kito Apsakimā ne galim atstatyti, nēs tai ne butu Deisybe. Bet idant tokie Apsakimai kitus naudingus Skaitimus ne per daug šalin abrautu ir Skaitytojams todēl minau Nieko ne traktu, tay juš pareit ant Skaitytojū Atlyginimo Kartais — taip ir prie Num. 13, o ir prie šio Num. 14 — hpaczey pridēs Laiškas, taipo jog Skaitytojei dēl parleidžiamū Apsakimū ne priwalo gostis, hpaczey kadangi zey wiens jū, kūrē tū ne priwalo, ir ne primerczjams yra, tūsius persifkaityti.

Tangi, Brolei, ne klapatikit manę sawo Ruzgėjimais, Repakajawimais ir Pamokinimais, kaip aš turis Keleimi itaisyti, per daug, nēsa šep aš tokio nedėkingo Darbo, manę wis kas Nedėlę iš Naujo labay sunkinanczjo, atgrisęs, turėcziau galiausey sawo Plunkingā i Szali padėti ir Keleimis iš sawo daugmetines Kelionēs nuilsēs, keliamēs apšistotis ir i Atili pasidūtis. Tacziau to ne norėcziau, nēsa Keleimjui sawo Kelionę pabaigus pagautu Dwanai Laiškū iš prieškriziskosės Dwasės Kylančjujū per Lietuvā be jokio Trikinimo twinti, o tada Iswadzjojimū Bėda jū didesne pastotu.

Upe Skyrimū Dalykus.

Musū Karaliskoji Regierunga, Karaliaucziuje ēsanti, yra sekanti Apsakimā per Ceituungas isleidusi, žmones graudendama, kad jie minau per Melus dēl basencziū Skyrimū pramanytus ne prisiwiltodintu. Bet Karaliskoji Regierunga taipo rašo.

Iš nekuriōs pažyklamōs Pusēs dar wis iš Wien r nepaliautinay wisa Proce pristatoma, per Pramanimā ir Proplatinimā tiesiog prieš Diešā einancziū ir piktinancziū Pasakojimū Karalystēs Waldziā apškelbti ir žmones nepakajoti. Szitie newertingiesi Bandimai nesidromis su sawo neczykstaisis Sukimais iki prie pat Straipsniū Karaliskosės Krasēs prisidrysti, tarp kitū ir tą Pastalbę praplatindami, buš Wiešpats Karalius dabar ispozysnās, jog atstojusioji Ministerije jam apie žmoniū Wisi ne tikrā Diešā pasakiusi, jog jam todēl oalla ēsant, kad jis i Škardimā Duputiertbuczjo iwelijēs, s meilijās, kad žmones dabar wisur tūs paczius ar tūs lygids Dumōs ēsanczius Duputiertus pasfirtu ir kas tam lygu. Ale tai wistās pomisam ne Dieša bet

pramanyta lyg kaip ir ta Pastalba, buš Resutarimis i Resutikimis paczjoje aukščiausioje Karalystēs Waldzioje ēsās, ir kad Ministerijoje weikēy Persikeitimū nusidūsent. Norint tokie Pasakojimai labay aiskēy Pažymi sawo drumsdōs Weršmēs su sawim nēsioj, ir todēl wos Reikals butu, prieš tūsius atšilepti, tay tacziau Patyrimas iš pastutiniūjū Mēnesiū yra parodēs, kad Daugums weikēy wistab wierij, kā tikl Karaliskosēs Waldziōs Priesininkai, žmoniū Dumā paklaidinti norėdami, istengia pramanyti. Mes todēl jaučiamēs paraginti, žmones pagraudenti, jeib jie tokioms nelaboms Kalboms minau ne wieritu ir turim musū Walsczjuje Gywenantiemsims tą Pamokinimā dūti, kad jie tokiems Pasakojimams, kol apie jū tikrāje Diešā ne kokia istikima žine parėjusi, pomisam ne wieriti.

Karaliaucziuje 2. Aprili 1862.

Karaliskoji Regierunga.

Taip graudena ir mofin musū Karaliskoji Regierunga iswadzjojantiems Pramanimams minau Szirdis n'atwerti. Dgi priegtam dabar ir wisiems karaliskiemsiems Urėdininkams yra nū aukščiausids Wyriausybēs aštrus Prisakimas parējēs, kad jie minau ne bandytu Skyrimūse žmones prieš Ministeriję ant Demokratū Pusēs perkalbėti, kadangi kožnās Urėdininkas kaltas ēsās, ant sawo Wyriausybēs Pusēs stotis ir jei prieš jōs Priesininkus pritarti. Bet Demokratai spjauj Ugnimi prieš toki Waldziōs Wadzjū Pritraukimā iš didzio Papykio; tacziau rodos, kad jū per didis Drasumas, kuri jie ikišiol turėjo, Nazumėli pradeda sunykti. Kasi bene Pons Diems mums ši Szki geresniū Skyrimū sutėks, ne kaip praėjusi Rudeni.

Sziczion Karaliaucziuje yra Daugums Aukštū ir žemū i Draugyste suszojē už tai pasiprocewoti, idant musū Prowincoje žmones ne Demokratū, bet Karaliskay Dumojancziūjū i Duputiertus pasfirtu. Szita Draugyste wadinasi „Konservativeš Wahlkomitē für die Provinz Preussen.“ Ji yra Pasaukimā isleidusi, kad ben wisi su je lygids Dumōs ēsantieji su je aplink aukštat iskeltojē Karalystę musū Wiešpatis Karalius prieš tūsius, kurie pasiprocewoj, jo Krasē apwersti ir jo Gark Nieku wersti, susidraugawotu. Gromatos dēl to Dalyšitai Draugyste šen atrahomos ant Wardo Pono P. fesserio Glaser šiczion Karaliaucziuje Löffelstrasse No. 2 Pons Diems sutent mums šime Skyrime Laimėjimā.

Kalendros. Gžeso Idalijims.

(Pradzia Num. 10.)

Pastutini Kartā apie Kalendras pasikalbėdami w tēm, kad Gžesā pagal Mēnesio, o podraug ir pag Saulēs Bėgi idalijant Rokundū Susipainiawimai padare, kadangi nū Saunmēnesio iki Saunmēnesio Mēnesio rokojant wis ant 12 Mēnesiū daugiaus ne kaip 11 Dieško iki kol Saule sawo Metū Bėgi pabaige.

Iš to atšėjo, kad seniausūse Gžesūse ne prie m

Žmonia Giminiu wis tas patš Metu Rokundas buvo randamas. Žydai rokodamo, o ir dar rokoja sawo Metus pagal Menesio Begi, ale kadangi 12 toliu Menesiu ilgs Metas pries Saulės Metus per trumpš yra, tay jie ant Işlyginimo bile fokiamė Mete wis ir dar trylikta Menesi iglaudžia. Diens Pradzia jie rokoj nu Saulės Rusleidimo, o ne kaip mes nu Bidurnakties Romednoniskoses Bierds Žmones rokoj sawo Metus wienat pagal Menesio Begi. Dwylika Menesiu nu Jaunmenesio iki Jaunmenesio rokojant jiems wis yra Metai. Ar jiems taip wiens Mets Wasaroj, tics Žiemoj prasidetu, to jie nesrupinas. Egipcziōnai buvo pirmieji Žmones, kurie sawo Metus wienat pagal Saulės Begi rofawo, butent ju Metai ne prasidėjo nu musu naujo Meto, bet wis nu tos Rudens Dienos, kad Diena bey Naktis lygi pastojusi. Sie isidalijo Meta i 12 Menesiu po 30 Dienu, kuriems jie galiausey dar 5 Dienas lyg fokes palaidas priglaude. Metu Rokundas wisu Žmoniu Giminiu sitokiu Budu privesi, tai siczion butu per daug, o ir per Wirsu, ale apie senuju Rymijonu Rokunda reiks Mazuma daugiaus siczion pasakhti, kadangi musu Metu Rokundas daugiausey yra pagal anu Rokunda padarytas.

Rymijonai is Pirmo turejo Meta 10 Menesiu ilga. Sie sawo Metu Pradzia rokawo nu Merco Menesto. Wardas sito Menesio atsietis nu Rymijonu Baldono Mars, kursai buvo Karo-Diomas, o kadangi Rymijonai labay ant Karawimo buvo linke ir daug Karu karawo, tay sitas Diomas jiems buvo kone wyriausis, o tam ant Garbes jie ir sawo pirmutiniji Menesi pramine. Antraji Menesi jie wadino Apriliumi. Tas Wardas pagal ju Kalba tiel issimane, kaip Atwėrimas, kadangi sitas Menu jiems Pawasari atwėre. Tretytis arba Majo Meno turejo sawo Warda nu wiens Rymijonu Diwėnes, Wardu Maja. Ketvirtasis arba Juniaus Menu buvo taip wadinams pagal Warda ju wyriausids Diwėnes Juno arba pagal Warda Wyro, Wardu Junijus Brutus, kursai po Karaliu Işwarimo ju pirmasis Republikės Presidents arba kaip jie tai wadino, Konsulis buvo pastojes. Potam sekėsi tie Menesei pagal sawo Skaitliaus Dawada wadinami, Kwintilis (tai esti Pentasis), Sekstilis (tai esti Szeptasis), September (arba Sekmasis), Oktober (arba Aşmasis), November (arba Dewintasis), December (Desimtas). Szitus Wardus palaike Menesei ir potam, kaip Pradzioje Metu pirm wisu fitu Menesiu du pridetu tape, butent Januarjus bey Februarijus, kuriadu sawo Wardus nu dwiejū lyg taipojau wadinamū Balwonu gawo. Potam buvo Szepts. Menu arba Sekstilis pagal Warda pirmojo Rymijonu Cicorijaus Augustaus, kursai, Rymijonu Republikei pasibaigus, jds Wieszpatimi pastojė, ir kurtiam be waldant (pagal Luk. 2 Perst.) Işganytojis Betleemės Stalbe użgime, Augustumi praminas.

Ule tasai, kursai Rymijonu dideisei Republikei Gata padare ir taipo Cicorijui Augustui Wieszpaties Sostg atruimawo, buvo jo Awyns, Wardu Julijus Cesar. Tas buvo Wyras labay aukstos Isminties ir macinagas Gendrolius, kursai pirm Augusto Waldzids ismane, bais dideje Rymijonu Republike taip suwaldyti, jog jis ant jds kone powisam walnu Wieszpatimi buvo pasidares, kaip ji keli Wyrai, Republike atgrazinti meiljan tieji, nuzude. Pagal Warda sito Julijaus Cesaro wadinosi potam Augustus, Rymijonu Wieszpatimi pasidares, taipojau Cesar, arba lietuwiskay Cicoriumi, o po to prieme sita Warda ir wisi titi jo Pasetkėj. Taygi tas Jodis wokiskay Kaiser, o lietuwiskay Cicorius arba Cezorius yra is Wardo sito Rymijonu Gendroliaus bey Waldono pasidares. Jam ant Garbes yra Rymijonai sawo Pent. Menesi (Kwintili) Julijumi pramine. Taygi dabar žinote, is to wisi Menesiu Wardai, dabar jau ir prie lietuwinku watojamieji, atsiet.

Ule sitas pastiausey minawotasis Julijus Cesaris yra ne tikt Rymijonu Waldzids Dawadus, bet ir ju Kalendras, kurios jau labay buvo i Nedawada parejusios, taip pertaises, kaip jos iki šids Dienos yra ir prie musu pasilikusios. Isai dawadijo, kad koznas prastas Metas turis 365 Dienas tureti, ale koznas ketvirtasis Metas wieng Dieng daugiaus, butent 366, o tai todel, kadangi Metas astrey rokojant, tai esti iki Saule wisu Zwaizdziu Apstretimą perejusi ir wel prie tos paczids Zwaizdes priejusi, prie kurids ji Metu Pradzioj stowėjusi, yra ilgas 365 Dienu 5 Stundu 48 Minutu 48 Sekundu arba trumpjau sakant 365 ir kone $\frac{1}{4}$ Dienos. Taygi per keturis Metus prie tu 365 Dienu wis majne ir dar wieng pilna Diena pasidaro, kuri wis kas ketvirtamjam Metui pridėdama, taipo, kad tasai 366 Dienas tur tureti. Doksai Metas su 366 Dienomis dabar musu wokiskosa Kalendrosa wadinams „Schaltjahr“, pagal ta wokiskaji Jodi „einschalten“ kursai pagal musu Kalba tiel issimano, kaip iglausti arba ibrukti, o todel tas Jodis „Schaltjahr“ tai tiel, kaip Ibrukimo arba Iglaudimo Metas. Bet tokiame ilgesniame Mete tur Februarijus Menu, kursai fokis Metais tikt 28 Dienas te tur, wieng Dieng daugiaus, butent 29 Dienas. Ule Iglaudimo Diena tokiame ilgesniame Mete ne rokojama pastutine, bet 24 toji Diena Februarijus Menesio, kuri tada Kalendrosa pajenklinama Jodzju „Schalttag“, kaip koznas toktai gal Kalendrosa Meto 1852, 1856, 1860 r. matyti. Nesa sitie Metai buvo tokie Iglaudimo Metai. Sey kas noretu patš žinoti, ir i Kalendras n'izwelgdams, ar fokis Metas prastas, arba Iglaudimo Metas esąs, tay tas toktai gal sitai po israšti. Daly? to Meto rasomaji Goli (tangi si Met 1862) arba is to ir tikt pastutinijudu Goliu, butent Tulkanti bey Szimtus isleidams (tangi si Toliaus Stary? Pridėjimo Laiske.)